

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE
WYDZIAŁ ELEKTROTECHNIKI, AUTOMATYKI,
INFORMATYKI I INŻYNIERII BIOMEDYCZNEJ

KATEDRA INFORMATYKI STOSOWANEJ

Praca dyplomowa magisterska

Podstawowa funkcjonalność Erlanga dla systemu FreeRTOS
Implementation of basic features of Erlang for FreeRTOS

Autor:	<i>Rafał Studnicki</i>
Kierunek studiów:	<i>Informatyka</i>
Opiekun pracy:	<i>dr inż. Piotr Matyasik</i>

Kraków, 2014

Oświadczam, świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawdy, że niniejszą pracę dyplomową wykonałem(-am) osobiście i samodzielnie i nie korzystałem(-am) ze źródeł innych niż wymienione w pracy.

Spis treści

1. Zaimplementowane elementy maszyny wirtualnej	7
1.1. Moduł ładujący kod (<i>loader</i>)	7
1.2. Typy danych	7
1.3. Tablice	7
1.3.1. Tablica atomów	8
1.3.2. Tablica eksportowanych funkcji	9
1.4. Interpreter kodu maszynowego	10
1.5. Procesy	10
1.6. Planista (<i>scheduler</i>)	10
1.7. Funkcje wbudowane (<i>Built-In Functions</i>)	10
1.8. <i>Garbage collector</i>	10
1.9. Mechanizmy zarządzania czasem	10
Bibliografia	11

1. Zaimplementowane elementy maszyny wirtualnej

W rozdziale wymieniono elementy maszyny wirtualnej Erlanga rozważanej w pracy z uwzględnieniem opisu sposobu działania poszczególnych elementów, ich roli w maszynie wirtualnej, a także porównania funkcjonalności do maszyny wirtualnej BEAM.

1.1. Moduł ładujący kod (*loader*)

1.2. Typy danych

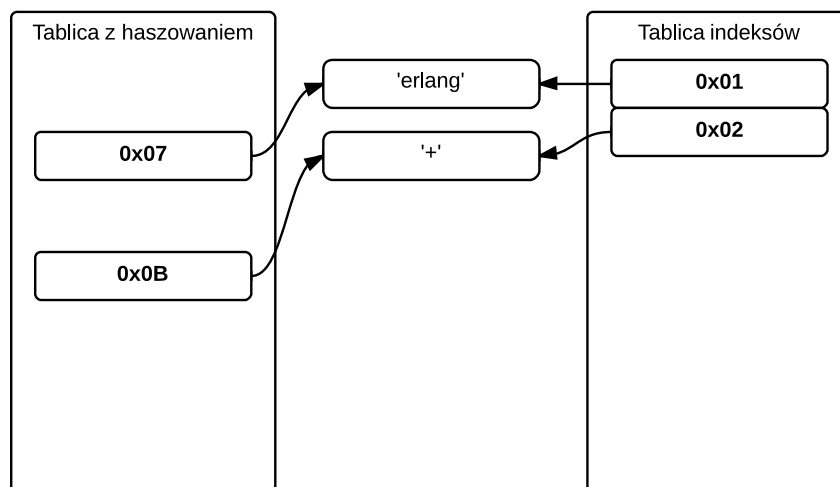
1.3. Tablice

Biorąc pod uwagę modułowy charakter aplikacji napisanych w języku Erlang, maszyna wirtualna musi posiadać pewien mechanizm pozwalający na utrzymywanie globalnego stanu systemu w zależności od aktualnie załadowanych modułów.

Strukturą danych przeznaczoną do tego celu jest tablica z haszowaniem wspomagana przez tablicę indeksów. Połączenie tych dwóch struktur umożliwia wstawienie nowego elementu oraz sprawdzenie jego indeksu w czasie stałym (konieczne jest wyliczenie skrótu). W takim samym czasie (nie jest do tego jednak konieczne wyliczanie skrótu) możliwe jest znalezienie obiektu znając jego indeks. Co więcej, w reprezentacji kodu maszynowego posługiwanie się indeksami obiektów trywializuje ich porównywanie czy pobieranie ich wartości w trakcie jego wykonywania.

Wybór takiej struktury danych ma więc charakter optymalizacyjny. W maszynie wirtualnej tablicowanymi obiektami są: **atomy** i **eksportowane funkcje**. Maszyna wirtualna BEAM dodatkowo tablicuje również **moduły**, gdzie przechowywane są informacje o wskaźnikach do początku kodu modułu w dwóch wersjach: nowej i starej, które mogą działać w maszynie wirtualnej niezależnie od siebie. Ponieważ jednak maszyna rozważana w pracy w obecnej fazie rozwoju nie zapewnia możliwości dynamicznego ładowania modułów, struktura ta nie jest konieczna.

Na rysunku 1.1 przedstawiono sposób w jaki wewnątrz maszyny wirtualnej przechowywane są stabilizowane dane. Przykład ten dotyczy dwuelementowej tablicy atomów, które były do niej wstawiane w kolejności: `erlang`, `+`. Strzałki na diagramie reprezentują przechowywanie wskaźników na struktury atomów przez tablice: z haszowaniem i indeksów.

Rysunek 1.1: Przykład przechowywania danych stabilizowanych danych wewnątrz maszyny wirtualnej.

W maszynie BEAM, w przypadku uruchomionych dużych systemów, powyższe struktury danych mogą zawierać bardzo dużą liczbę elementów, nawet rzędu kilkudziesięciu tysięcy. Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w niniejszej maszynie wirtualnej ze względu na jej przeznaczenie - systemy wbudowane oraz restrykcyjne limity dostępnej pamięci RAM. Rozmiary tablic nie powinny zatem przekraczać liczby elementów wyrażonej w setkach atomów czy funkcji eksportowanych. Niemniej jednak, ze względu na możliwość uruchomienia systemu FreeRTOS na mikrokontrolerach o różnych parametrach, pozostawiono możliwość zdefiniowania maksymalnej liczby elementów, jakie mogą zostać wstawione do tablic. Zaimplementowano również mechanizmy automatycznego rozszerzania tablic wraz ze wzrostem liczby elementów, w celu optymalizacji pamięci zajmowanej przez tablice.

Ważną cechą charakterystyczną tablic w maszynie wirtualnej jest również fakt, że raz wstawionego do nich obiektu nie można z niej usunąć. W kontekście maszyny wirtualnej rozważanej w pracy ta cecha nie ma większego znaczenia, gdyż obecnie nie umożliwia ona dynamicznego ładowania modułów po jej uruchomieniu. Jednak w przypadku maszyny BEAM nie należy zapominać o tej cesze np. w sytuacji, gdy program dynamicznie generuje atomy. Tablica atomów w BEAM może przechowywać aż 1048576 atomów, należy jednak mieć na uwadze to, że próba dodania atomu do pełnej już tablicy zakończy się zakończeniem procesu maszyny wirtualnej.

1.3.1. Tablica atomów

Funkcja skrótu dla atomów (ich reprezentacji w postaci napisu) używana w maszynie wirtualnej to *hashpjw* [1]. Jest to funkcja o bardzo dobrym rozkładzie wartości skrótu dla napisów, jednak wartość zwracana przez oryginalną funkcję jest 32-bitowa.

W celu ograniczenia pamięci zajmowanej przez tablice w maszynie wirtualnej rozważanej w pracy,

funkcja haszująca została zmodyfikowana tak, aby zwracała wynik 8-bitowy. Ze względu na duże różnice w rozmiarach tablic pomiędzy rozważaną maszyną a BEAM zmniejszenie długości skrótu zwracanego z funkcji haszującej nie będzie miało wpływu na liczbę kolizji w tablicy z haszowaniem.

Źródłem atomów w tablicy są atomy zdefiniowane w samej maszynie wirtualnej oraz atomy pochodzące z ładowanych modułów. Atomy zdefiniowane ładowane są do tablicy w trakcie uruchamiania maszyny wirtualnej w określonej kolejności, co za tym idzie atomy te mają z góry ustalony i znany indeks, co jest wykorzystywane np. przy definicji funkcji wbudowanych w maszynę wirtualną (por. 1.7). Z kolei indeksy atomów, które pochodzą z ładowanych modułów, a nie zostały wcześniej zdefiniowane, przydzielane są w kolejności ładowania modułów i występowania atomów w tablicach atomów modułów. Równość dwóch atomów oznacza zawsze równość ich indeksów w globalnej tablicy atomów i na odwrót, niezależnie od źródła ich pochodzenia ani momentu załadowania modułu do maszyny wirtualnej.

1.3.2. Tablica eksportowanych funkcji

Funkcja skrótu dla eksportowanych funkcji ma wartość $M \cdot F + A$, gdzie M to indeks w tablicy atomów dla nazwy modułu z którego eksportowana jest funkcja, F to indeks w tablicy atomów dla nazwy eksportowanej funkcji, a A to arność tej funkcji.

Wpisy w tablicy eksportowanych funkcji pochodzą z modułów załadowanych do maszyny wirtualnej, dla funkcji które zostały zdefiniowane w lokalnej tablicy eksportów dla danego modułu. W takiej sytuacji w tablicy eksportów przechowywany jest wskaźnik na miejsce w pamięci, w którym znajduje się pierwsza instrukcja funkcji. Interpreter, wykonując kod używa indeksu do odczytania adresu tej instrukcji, a następnie wykonuje skok do tego miejsca pamięci i kontynuuje wykonywanie kodu, po uprzednim zapisaniu adresu powrotu.

Elementy tablicy mogą pochodzić również z wbudowanych funkcji (por. 1.7). W tym przypadku, tablica eksportów zawiera wskaźnik do funkcji w języku C, zaimplementowanej jako część maszyny wirtualnej, która zostanie wykonana przez interpreter.

Ponieważ równość indeksów w tablicy eksportów jest równoważna z równością trójek {moduł, funkcja, arność}, w sytuacji dynamicznej podmiany kodu nie jest konieczna zmiana indeksu w załadowanym do pamięci kodzie maszynowym, a tylko odpowiednia zmiana struktury znajdującej się pod tym indeksem.

1.4. Interpreter kodu maszynowego

1.5. Procesy

1.6. Planista (*scheduler*)

1.7. Funkcje wbudowane (*Built-In Functions*)

1.8. *Garbage collector*

1.9. Mechanizmy zarządzania czasem

Bibliografia

- [1] Alfred V. Aho, Ravi Sethi, and Jeffrey D. Ullman. *Compilers: Principles, Techniques, and Tools*. Addison-Wesley Longman Publishing Co., Inc., Boston, MA, USA, 1986.